

UZASADNIENIE
DO PROJEKTU UCHWAŁY
W SPRAWIE ZNIESIENIA FORMY OCHRONY PRZYRODY
DLA DRZEWA POMNIKA PRZYRODY
NA TERENIE GMINY CIESZYN

Zgodnie z art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 z późn. zm.) pomnikami przyrody są pojedyncze twory (lub ich skupiska) przyrody żywej i nieożywionej o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów. W myśl art. 44 ust. 1 i ust. 3 ustawy o ochronie przyrody zarówno ustanowienie pomnika przyrody, jak i zniesienie tej formy ochrony przyrody następuje w drodze uchwały rady gminy, przy czym projekt uchwały wymaga uzgodnienia – zgodnie z art. 44 ust. 3a ustawy – z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska. Z zapisów art. 44 ust. 4 przytoczonej powyżej ustawy wynika, że zniesienie tej formy ochrony przyrody może nastąpić w razie utraty wartości przyrodniczych i krajobrazowych, ze względu na które ustanowiono formę ochrony przyrody, lub w razie konieczności realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych bądź zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego. Natomiast w art. 40 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody wskazano, że na terenach niezabudowanych, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu.

Na terenie Cieszyna znajduje się 47 pomników przyrody ustanowionych w latach 1954-2023, a ochroną objętych jest łącznie 97 drzew (stan na dzień 29 sierpnia 2025 r.). Jednym z pomnikowych drzew jest wiąz górski *Ulmus glabra* o obwodzie pnia 425 cm, rosnący w Parku Pod Wałką (w zadrzewieniu wzdłuż drogi do tzw. III-go jazu), na działce nr 14 obr. 61 będącej własnością Gminy Cieszyn (współrzędne geograficzne drzewa: N 49°43'51.9" E 18°37'38.1"). Przedmiotowe drzewo jest elementem grupowego pomnika przyrody ustanowionego rozporządzeniem Nr 22/98 Wojewody Bielskiego z dnia 16 listopada 1998 r. (Dz. U. Woj. Bielskiego z 1998 r. Nr 20, poz. 346) i zarejestrowanego w miejskim rejestrze pomników przyrody pod numerem 21 (jako drzewo nr 2).

Przedmiotowy wiąz zmarł i od kilkunastu lat był utrzymywany – do samoistnego, całkowitego rozpadu zgodnie z art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody – w formie pozbawionego korony tzw. świadka o wysokości ok. 7-8 m. W dniu 17 lipca br. stwierdzono, że drzewo wyłamało się u podstawy pnia i uległo wywrotowi (do koryta Młynówki). W ocenie służb miejskich brak racjonalnego uzasadnienia do dalszego zachowania pozostałości drzewa jako pomnika przyrody, natomiast spełnione zostały przesłanki do zniesienia formy ochrony przyrody na podstawie art. 44 ust. 3 i ust. 4 ustawy o ochronie przyrody z uwagi na utratę wartości przyrodniczych i krajobrazowych, ze względu na które formę tę ustanowiono.

Projekt przedłożonej uchwały został pozytywnie uzgodniony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach postanowieniem znak WPN.623.35.2025.KB z dnia 18 sierpnia 2025 r.

Załącznik do

uzasadnienia projektu uchwały Rady Miejskiej Cieszyna w sprawie zniesienia formy ochrony przyrody dla drzewa pomnika przyrody na terenie Gminy Cieszyn – dokumentacja fotograficzna



Wiąz górski, Park Pod Wałką, przy drodze do tzw. III-go jazu (stan na dzień 17 lipca 2025 r.).



Wiąz górski, Park Pod Wałką, przy drodze do tzw. III-go jazu (stan na dzień 17 lipca 2025 r.).



Wiąz górski, Park Pod Wałką, przy drodze do tzw. III-go jazu (stan na dzień 17 lipca 2025 r.).